

تاریخ ۲

- ۱- گزینه «۲» - منصور، ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت؛ زیرا نگران نفوذ و قدرت فراوان فرمانده سپاه جامگان بود. (عبدالملکی) (درس هفتم - جهان اسلام در عصر خلافت عباسی - سیاست و حکومت - صفحه ۶۶) (متوسط)
- ۲- گزینه «۴» - از اواخر دوران مستنصر، حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد. حملات پیاپی سلجوقیان به قلمرو خلافت فاطمی و سپس شروع جنگ‌های صلیبی، وضعیت آن را بدتر کرد. حکومت فاطمیان سرانجام توسط صلاح‌الدین ایوبی منقرض شد. (عبدالملکی) (درس هفتم - جهان اسلام در عصر خلافت عباسی - خلافت فاطمیان - صفحه ۷۵) (متوسط)
- ۳- گزینه «۱» - در بُعد اجتماعی و فرهنگی، گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید کردند. البته عده‌ای از آنان در این کار افراتر کردند و از طریق مقایسه زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت، به تحقیر قوم عرب پرداختند. اینان به شعوبیان معروف شدند. جنبش شعوبی در دوره اول عباسیان نیز همچنان در عراق فعال بود. (عبدالملکی) (درس هشتم - اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی - جنبش‌های ایرانیان در دو قرن نخست هجری - صفحه‌های ۸۵ و ۸۶) (متوسط)
- ۴- گزینه «۳» - سلسله‌های طاهریان و سامانیان، ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند. در واقع این دو سلسله را دودمان‌های زمین‌داری پایه‌گذاری کردند که از قدرت و نفوذ اقتصادی و پشتوانه اجتماعی و فرهنگی قابل ملاحظه‌ای در دیار خود برخوردار بودند. (عبدالملکی) (درس نهم - ظهور و گسترش تمدن ایرانی اسلامی - سلسله‌های ایرانی مسلمان - صفحه ۹۰) (آسان)
- ۵- گزینه «۲» - بنیان‌گذاران برخی از سلسله‌های ایرانی مانند طاهریان و سامانیان، با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند. همچنین انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر نیز در این حکومت‌ها با فرمان و تأیید خلیفه صورت می‌گرفت. در مقابل، بنیان‌گذاران بسیاری از سلسله‌هایی که در این دوره روی کار آمدند، بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفتند. یعقوب لیث صفاری، بنیان‌گذار حکومت صفاریان، حسن بن زید، مؤسس حکومت علویان طبرستان و مرداویج برپاکننده سلسله زیاریان و پسران بویه که سلسله آل‌بویه را بنیان نهادند، از آن جمله بودند. (عبدالملکی) (درس نهم - ظهور و گسترش تمدن ایرانی اسلامی - سلسله‌های ایرانی مسلمان - صفحه ۹۱) (آسان)
- ۶- گزینه «۳» - روابط آل‌بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله‌های ایرانی با عباسیان تفاوت داشت. یکی از مؤسسان حکومت آل بویه (احمد) با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، بغداد را تسخیر کرد اما خلافت را از بین نبرد. امیران آل‌بویه بیش از یک قرن خلافت عباسی را تحت سلطه خود داشتند و عزل و نصب خلیفه به میل آنان انجام می‌گرفت. البته آنان حرمت و شأن خلافت را نگه می‌داشتند و چنین وانمود می‌کردند که تابع خلیفه هستند. (عبدالملکی) (درس نهم - ظهور و گسترش تمدن ایرانی اسلامی - سلسله‌های ایرانی مسلمان - صفحه ۹۲) (آسان)
- ۷- گزینه «۱» - محمود همچون بسیاری از فرمانروایان هم‌عصر خود، از ابتدای تأسیس حکومت خود در پی کسب حمایت خلیفه عباسی برآمد. او بسیاری از اقدامات سیاسی مذهبی خود را در پوشش جهاد در راه خدا (غزا) و به بهانه مبارزه با مخالفان خلافت عباسی انجام می‌داد. به همین دلیل به ری که تحت حاکمیت آل‌بویه شیعه مذهب بود، حمله کرد و پس از تصرف آن، بسیاری از علما و مردم شهر را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند و کتابخانه مهم آنجا را، به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی، به آتش کشید. از جمله حوادث مهم دوران حکومت محمود غزنوی، لشکرکشی‌های بی دریغی به هند بود. او به بهانه جهاد در راه خدا بارها به هند حمله کرد؛ در حالی که هدف و انگیزه‌اش از این حملات، دستیابی به ثروت فراوان هند از طریق غارت معابد و پرستشگاه‌های آن سرزمین بود. (عبدالملکی) (درس دهم - ایران در دوران غزنوی - سلجوقی و خوارزمشاهی - تحولات سیاسی - صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲) (متوسط)
- ۸- گزینه «۴» - در زمان آل‌بوسلطان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبردی بزرگ که در ملازگرد رخ داد، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند، امپراتور را اسیر کردند و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزودند. در آن زمان، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت. این وسیع‌ترین قلمرو یک حکومت در ایران دوران اسلامی بود. (عبدالملکی) (درس دهم - ایران در دوران غزنوی - سلجوقی و خوارزمشاهی - تحولات سیاسی - صفحه ۱۰۳) (دشوار)
- ۹- گزینه «۱» - یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ ایران، یعنی حمله چنگیزخان مغول در زمان سلطان محمد خوارزمشاه اتفاق افتاد. بر اثر این هجوم بخش‌هایی از ایران در معرض قتل و غارت سپاهیان چنگیز قرار گرفت و در پی آن حکومت خوارزمشاهیان نیز ساقط شد. (عبدالملکی) (درس دهم - ایران در دوران غزنوی - سلجوقی و خوارزمشاهی - تحولات سیاسی - صفحه ۱۰۵) (آسان)
- ۱۰- گزینه «۳» - شهرها مانند دوران پیش از آن، از سه بخش کهنه‌دژ (ارگ)، شهرستان (شارستان) و شهر بیرونی (ریض) تشکیل می‌شد، با این تفاوت که شهر بیرونی در دوره سلجوقی بیش از ادوار پیشین گسترش یافت. این اتفاق به دلیل رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها رخ داد. همراه با این تحول، عناصر شهر اسلامی، مانند مسجد و بازار، به شهر بیرونی منتقل شدند و در کنار هم قرار گرفتند. (عبدالملکی) (درس دهم - ایران در دوران غزنوی - سلجوقی و خوارزمشاهی - اوضاع اجتماعی و اعتقادی - صفحه ۱۰۷) (متوسط)